

ಪಂಚಮ

ಸಂಪುಟ : 3 ಸಂಚಿಕೆ : 11-12 5, ಜುಲೈ 1979 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೆಲೆ : 20 ಪೈಸೆ

ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಆರ್ಥಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕದ ಬಾಂಧವ್ಯಗಳಿಗೆಯ ನಿರುದ್ಧ ಶೋಷಣೆಯ ನಿರುದ್ಧ ದಲಿತರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಂಚಮಕ್ಕೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ.

ನಾರ್ಸಿಕ ಚಂದಾ 5 ರೂ. ಗಳು

ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಐವರು ದಲಿತರ ಕೊಲೆ

ತಮಿಳುನಾಡಿನ ರಾಮನಾಥಪುರಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉಂಜನೈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜೂನ್ 28 ರಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಸವರ್ಣೀಯ ಬಲಿಷ್ಠ ಕೋಮು 'ದೇವರ್' ಜಾತಿಯ ಸುಮಾರು 500 ಜನರು ಚಾಕು, ಚೂರಿ, ಹಾರೆ ಮುಂತಾದ ಮಾರಕ ಆಸ್ತ್ರಗಳೊಡನೆ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ದೌರ್ಜನ್ಯದಿಂದ ಐವರು ಕೊಲೆಯಾದರು. ಚಾಕು, ಚೂರಿ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದವರಲ್ಲಿ 56 ಮಂದಿ ಹರಿಜನರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹರಿಜನ ಕೇರಿಯ ಬಹುತೇಕ ಗುಡಿಸಲುಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿಹಚ್ಚಿ ನಾಶಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಉಂಜನೈ ಗ್ರಾಮದ ಐಯ್ಯನಾರ್ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಕುದುರೆ

ಯನ್ನಿಟ್ಟು ಉತ್ಸವ ನಡೆಸುವುದು ಅಲ್ಲಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಇದು ಕೇವಲ 'ದೇವರ್' ಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು 15 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಹರಿಜನರು ವಿರೋಧಿಸಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕಳೆದ 13 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಉತ್ಸವ ನಿಂತುಹೋಗಿತ್ತು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಮನಾಥಪುರಂ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಎರಡು ಜಾತಿಗಳ ಮುಖಂಡರ ನಡುವೆ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಮೊದಲು 'ದೇವರ್'ಗಳು ನಂತರ ಹರಿಜನರು ಆಚರಿಸುವಂತೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಅಂತೆಯೇ ಮೊದಲು 'ದೇವರ್'ಗಳು ಉತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರು. ಜುಲೈ 1 ರಂದು ಹರಿಜನರು ಉತ್ಸವ ಆಚರಣೆಗೆ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ತಡೆಅಜ್ಜಿ ತಂದರು

ಹರಿಜನರು ಉತ್ಸವ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಕುಂದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ 'ದೇವರ್'ಗಳು ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ತೀರ್ಮಾನದ ವಿರುದ್ಧ ಹರಿಜನರು ಉತ್ಸವ ನಡೆಸದಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ತಡೆ ಅಜ್ಜಿ ತಂದರು. ಈ ವಿವಾದ ಈಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

[ಕಡೆಯ ಪುಟ ನೋಡಿ]

ಮೂಡಿಗೆರೆ ಬಳಿ ಕೊಲೆ

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕನಜೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜೂನ್ 12 ರಂದು 25 ವರ್ಷದ ಹರಿಜನ ಯುವಕನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕೇರಳದ ಮೂವರು ಚೂರಿಯಿಂದ ಇರಿದು ಕೊಂದರೆಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ.

ಬಿಹಾರ : ಮತ್ತೊಂದು ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ

ಬೆಲ್ಹಿ, ಬಿಸರಾಂಪುರ, ಬಜಿತ್‌ಪುರ, ಕೈಲಾ ಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದಲಿತರ ಕಗ್ಗೊಲೆಗಳು ಮಾಸು ವಪ್ಪರಲ್ಲೇ ಸಮಾಹುಟ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ದಲಿತರ ಘೋರ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದಿದೆ. ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಬದುಕೇ ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿರುವ ದಲಿತರಿಗೆ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಶಸ್ತ್ರಗಳ ಭೀಕರತೆ ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣವೂ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಿಹಾರದ ರೋಹಿತ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಮಾಹುಟ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜೂನ್ 22 ರಂದು ರಾತ್ರಿ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು 22 ಮಂದಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು

ತಮ್ಮ ಗೂಂಡಾಗಳೊಡನೆ ಹರಿಜನಕೇರಿಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಎಸಗಿ ನಾಲ್ವರನ್ನು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಂದರೆಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ.

ಸಮಾಹುಟ ಗ್ರಾಮದ ದಲಿತರಿಗೆ ಭೀಕರ ನರಕ ದೃಶ್ಯ ಗೋಚರವಾದ ಅಂದು ಸಮರಾತ್ರಿ ಸಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಪೊಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳೆಂದು ಕಂಡಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಹರಿಜನರನ್ನು ಗುಂಡಿಟ್ಟುಕೊಂದರು. ಮೊದಲನೇ ಸುತ್ತಿನ ಗುಂಡೇಟಿಗೆ ಬಲಿಯಾದ ಈ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಗತಿಕೆ ಕುಟುಂಬವೊಂದಕ್ಕೆ ಜೀವ

[4ನೇ ಪುಟ ನೋಡಿ]

ಆಕೆ ಈಗ ನಿಜನಾಗಿಯೂ ಸತ್ತಳು

ದಿನನಿತ್ಯ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸತ್ತೂ ಸತ್ತೂ ಬದುಕಿದ್ದ ತುರುವೇಕೆರೆ ಬಳಿಯ ಪುಟ್ಟಮಾರಿಹಳ್ಳಿಯ ಹರಿಜನ ಮಹಿಳೆ 15 ದಿನಗಳ ಬಾಣಂತಿ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ (25), ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಹಸುಗೂಸು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ಅಸುನೀಗಿದರೆಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ.

ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸತ್ತ ಆಕೆ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಶವಗಳು 'ಸಮಾನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವುಳ್ಳ' ಈ ದೇಶದ ಜನರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು.

ಆಕೆ ನಿರ್ಗತಿಕಳಾಗಿದ್ದು ಜೀವನಾಧಾರಕ್ಕೆ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ದಲಿತ ನುಡಿ

ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅಪಹರಿಸಿ ದವರಿಂದ ಪುನಃ ಪಡೆಯಲು ಯಾಚನೆ, ಬೇಡಿಕೆ, ವಿನಂತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಿಶ್ರಾಂತವಾದ ಹೋರಾಟವೊಂದೇ ಮಾರ್ಗ.

—ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

ಓದುಗರ ಪತ್ರ

ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಅಕ್ರಮ ಶುಲ್ಕ ಸುಲಿಗೆ

ಮಾನ್ಯರ,

ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತಿತರ ಊರುಗಳ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಎದಿನಂತೆ ಈ ಪರ್ಷವೂ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ದಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ದಲಿತರ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂಬ ಕಾನೂನು ಕೇವಲ ಕಾಗದದಲ್ಲೇ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. 1968 ಮತ್ತು 1972 ರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ, ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲಾ, ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪ್ರವೇಶ ಶುಲ್ಕದಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇವರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಡೊನೇಷನ್ ಪಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅನೇಕ ಖಾಸಗಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ, ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಡೊನೇಷನ್ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಡೊನೇಷನ್ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನೇ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಫೀ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂದು ಮಾಡಿರುವ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

—ದೊಡ್ಡೆಲ್ಲಪ್ಪ
ಹೊಸಕೋಟೆ.

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಲ್ಲೇ 'ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ' ಆಚರಣೆ

ಮಾನ್ಯರ,

ತುರುವೇಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವರ್ಣೀಯರು ಸೇರಿದಂತೆ 15 ಕುಟುಂಬ ಅದಿದ್ರಾವಿಡರು ಮತ್ತು 2 ಕುಟುಂಬ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ದವರಿದ್ದೇವೆ. ಅದಿದ್ರಾವಿಡ ಮತ್ತು ಆದಿಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರಿಗೆ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬಾವಿಯೊಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಕ್ಕೇ ಸೇರಿದ ನಾವು ಅಂದರೆ ಆದಿಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಗಡದವರು ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ.

ಸರ್ವರ್ಣೀಯರ ಜತೆಗೂಡಿ ನಮ್ಮ ಸೋದರ ಪಂಗಡದವರಾದ ಅದಿದ್ರಾವಿಡರು ನಾವು ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಕಿರುಕುಳಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ದುಃಖಕರ ವಿಷಯ.

ಬಾವಿ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನಾವು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಊರಿನಾಚೆಯ ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳ, ಕೆರೆಗಳಿಂದ ಹೊತ್ತು ತರಬೇಕು. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ದೊರೆಯದ ಕಾರಣ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಿಂದ ಅನು

ಮತಿ ಪಡೆದು ಅದೇ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತೆಗೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದೆವು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸೋದರ ಪಂಗಡದವರಾದ ಅದಿದ್ರಾವಿಡರು ಆ ಬಾವಿಯನ್ನೇ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಕಂಡರು. ನಾವು ನೀರು ತೆಗೆಯದಂತೆ ಸರ್ವರ್ಣೀಯರ ಜತೆಗೂಡಿ ಇಲ್ಲ ಸಲ್ಲದ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವುದಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೊಲೆ ಬೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ವಿನಾಕಾರಣ ದಂಡ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎರಡೇ ಕುಟುಂಬವಿರುವ ನಾವು ಭಯಭೀತಿಗಳಿಂದ ಬದುಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಆತಂಕ ತೊಲಗಿಸಲು ದಲಿತರಿಗಾಗಿಯೇ ಇರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತೆಗೆಯುವ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಸೋದರ ಪಂಗಡದವರಾದ ಅದಿದ್ರಾವಿಡರೊಡಗೂಡಿ ಸಹ ಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಬಯಸಿರುವ ನಮಗೆ ಎಚ್ಚಿತ್ತ ದಲಿತರು ನೆರವು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಮಲ್ಲೇನಹಳ್ಳಿ

—ನಿಂಗಯ್ಯ
ಬೆಟ್ಟಯ್ಯ

ಹತ್ತು ಸುತ್ತಿನಿಂದ

ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಮುಂದೆ ತಲೆತಗ್ಗಿ ಸುವವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಮುಂದೆ ಬರಲಾರರು.

—ಜಗಜೀವನರಾಂ

ಹರಿಜನರ ವಿರುದ್ಧದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ನೀಗ್ರೋ-ಬಿಳಿಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗದು. ಏಕೆಂದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮತ್ತು ಭಂಗಿಗಳು ಒಂದೇ ಸಂತತಿಗೆ ಸೇರಿದವರು.

—ಜಗಜೀವನರಾಂ

ದೇವಾಲಯಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದಿಂದ ದೇಶೋದ್ಧಾರ ಇಲ್ಲ.

—ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.

ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕರಣಗಳು ದಾಖಲಾಗಿರುವುದು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ.

—ಚಂದೂಲಾಲ್.

ಡಿ. ಐ. ಜಿ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯವೇ ದೇಗುಲ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೇ ದೇವರು ಎನ್ನುವ ಕಾಲ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲೇ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಶೇ. 18 ಮೀಸಲಾತಿ ಇಲ್ಲ.

—ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರು.

ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವರ ಉರಿನಲ್ಲೇ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ನೀರಿಗೆ ನಿಷೇಧ

● ಕೀರ್ತಿ ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ

ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸುಮಾರು 25 ಮೈಲಿ ದೂರವಿರುವ ನೆಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಒಂದು ಕುಗ್ರಾಮವಾದರೂ ಈ ಪಾಷ್ವಿಷ್ಟ ದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಂದೇನೂ ವಂಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಮನುಷ್ಯ-ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವಿನ ನಡವಳಿಕೆ ಸಂಬಂಧ ಅಮಾನವೀಯವಾದಂಥದ್ದು.

ಉರಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 300 ಮನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 30 ಮಾದಿಗರದು, 5 ಹೊಲೆಯರದು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಒಕ್ಕಲಿಗರದು. ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಹರಿಜನರು ಇಲ್ಲಿನ ನಾಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯ

ವಿಶೇಷ ವರದಿ

ಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರು. ಅವರನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಕುಡಿದ ನೀರು.

ಬಾವಿಯಲ್ಲ ಕೊಚ್ಚಿ ಗುಂಡಿ

ಬೇಸಿಗೆಯಿಂದ ಬತ್ತಿರುವ ಹರಿಜನಕೇರಿಯ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಈಗ ಹುಳುಗಳ ತಾಣವಾಗಿ ಕೊಳಚೆಗುಂಡಿಯಾಗಿದೆ. ಪಕ್ಕದ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಇದೆ.

ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಬಾವಿಗೆ ಹುಳುಗಳು ಬಿದ್ದು ಗುಳಿವು ದಿನಗಳು ಹರಿಜನರು ನೀರಿಗಾಗಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ತಾವೇ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ನಿಂದ ದೂರನಿಲ್ಲಬೇಕಾಯಿತು. ಕರುಣೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಸಿಟ್ಟಿನ ಬೈಗುಳಗಳಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಹೆಂಗಸರು ಹರಿಜನರ ಕೊಡಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಜಾತಿಯ ಹೆಂಗಸು-ಗಂಡಸು ಪಡ್ಡೆ ಹೈಕಳಾದಿಯಾಗಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮುಖ ಭಂಗವಾಗುವಂಥ ಬೈಗುಳಗಳ ಸುರಿಮಳೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಹೀಗಾಯಿತು, ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಬಂದ ಹರಿಜನ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ನಿಂದ ತಾನೇ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಆಕೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದಳು. ಆದರೆ ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಆಕೆಗೆ ಆ ಉರಿನ ಒಕ್ಕಲಿಗ ರೆಲ್ಲ ಸಭೆಸೇರಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಿಂದ ದಂಡವಿಧಿಸಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ನಿಂದ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಯಿತು.

ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಯಾವ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಎದುರಿಸಲಾರದ ಅಸಮರ್ಥ ಹರಿಜನರು ಅಂದಿನಿಂದ ಈಗ ಉರಿನಾಚೆಯ ಬಹುದೂರದ ಹಳ್ಳಿವೊಂದರಿಂದ ನೀರು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆ ಉರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಈ ದೃಶ್ಯ ಕಂಡೆ. ಹರಿಜನ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಹಳ್ಳಿವೊಂದರಿಂದ ನೀರು ತರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಕೇಳಿದೆ “ಏಕೆಮ್ಮ ಇಲ್ಲೇ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಇದೆಯಲ್ಲ? ಅದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಳುಬಿದ್ದಿರುವ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ನೀರಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಳು.

ಅನರವರ ಕರ್ಮ

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಿರುಕುಳದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ನ್ನಾಗಲಿ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರನ್ನಾಗಲಿ, ಗ್ರಾಮಲೆಕ್ಕಗನನ್ನಾಗಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ದೊರೆಯುವ ಉತ್ತರ “ಅವರೇ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗೆ ಬರಲ್ಲ; ನಾಪೇನ್ ಮಾಡೋಕಾಗುತ್ತೆ. ಅದೆಲ್ಲ ಅವರವರ ಕರ್ಮ”. ಇದು ಆ ಉರಿನ ಜನಜೀವನದ ನಿಜ್ಜಳ ಸತ್ಯ.

ಜಕ್ಕನೂರು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವ ಹರಿಜನರಾದ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್ ಅವರ ಹುಟ್ಟೂರು.

ರಾಜ್ಯದ ಮೂವರು ಹರಿಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳೋ ಧೈರ್ಯ ಇಲ್ಲ.

—ನೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.

ಕೊತ್ತೀಪುರದಲ್ಲಿ ದಲಿತರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ

ವರದಿ : ಬಿ. ಜಿ. ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ಕುಣಿಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೊತ್ತೀಪುರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಲಿತರಾದ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ನವರ ಮನೆಯವರು ಸರ್ಕಾರಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಸಹಿಸದ ಉರಿನ ಸರ್ವಣಿಯರು ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಕುಟುಂಬದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೀನಾಯವಾಗಿ ಬೈದು, ಹೊಡೆದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದರು.

ಈ ಘಟನೆ ತಿಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕು ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ ಶಾಖೆಯ ಸದಸ್ಯರು 16-5-79 ರಂದು ಕುಣಿಗಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ತೆಗೆದು ತಹಸಿಲ್ದಾರಿಗೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ದಲಿತರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ, ಬಡ ದಲಿತರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸರ್ವಣಿಯರಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ರೀತಿ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು.

ತಹಸಿಲ್‌ದಾರರು ಈ ಮನವಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಇತ್ತ ಕೊತ್ತೀಪುರದಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡದಕ್ಕೇ ಸರ್ವಣಿಯರ ಆಕ್ರೋಶಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಕುಟುಂಬದವರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಕಿರುಕುಳ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಸರ್ವಣಿಯ ಪಿಳ್ಳವೀಯನ ಮಗ ವೆಂಕಟೇಗೌಡ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕೋನು ಎಂಬವರು ಇವರ ಇನಾಮತಿ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪನು ತಾ. 5-6-79 ರಂದು ಪೊಲೀಸಿಗೆ ದೂರು ಕೊಡಲು, ಅಕ್ರಮಣಕಾರರನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೆಪಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಕರೆತಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಟ್ಟರು.

ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದ ಸರ್ವಣಿಯರು ಮಾರನೆ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಗುಂಪಿನವರ ಜೊತೆ ಗೂಡಿ ತಮಗೆ ಅವಮಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೂಗಾಡುತ್ತಾ ಕಿರಿಯಿಂದ ನೀರು ತರುತ್ತಿದ್ದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನ ಸೊಸೆಯನ್ನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಹೊಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಆ ಗುಂಪು ವೆಂಕಟಪ್ಪನ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ ಎಳೆತಂದು ಅಮಾನವೀಯವಾಗಿ ಧಳಿಸಿ

[ಕಡೇ ಪುಟ ನೋಡಿ]

● ನೂನೋರಾಜ್ ಕುಟ್ಟಿ

ಬಾಣಾರಳ್ಳಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಹೊಸಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ಕಡೆಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿ. ಇದು ಹೊಸಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಅಂಚು ದಾಟಿದರೆ ಮಾಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಲ್ಲ. ಅವರು ವಾಸಿಸುವ ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಕಾಲಕಸವಾಗಿ ಮೂಲೆ ಗುಂಪಾಗಿದೆ.

25 ಹರಿಜನ ಮನೆಗಳಿರುವ ಈ ಊರನ್ನು ದ್ವೀಪವೆಂದೇ ಕರೆಯಬಹುದು. ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಈ ಊರಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಕೊಲ್ಲಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದ್ದವಾದ ಹಳ್ಳಿ ಇದೆ. ಈ ಊರು ಬಿಡಬೇಕಾದರೆ ಹಳ್ಳದಾಟಬೇಕು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಎರಡು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಈ ಹಳ್ಳಿ ದಾಟಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಇಬ್ಬರು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖಾಲಿಹಳ್ಳಿ. ಗಾಡಿಗಳಾಗಲಿ ಸೈಕಲ್ ಗಳಾಗಲಿ ದಾಟಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಗಳನ್ನೇ ಯಾರೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಬಿಹಾರದ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ

[ಒಂದನೇ ಪುಟದಿಂದ]

ನಾಥಾರವಾಗಿದ್ದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷದ ಪತಿರಾಜಿ ಎಂಬಾತನೊಬ್ಬ.

ಅಮಾನವೀಯ ಈ ದಾಳಿಗೆ ತತ್ತರಿಸಿಹೋಗಿದ್ದ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಲಾಠಿಗಳಿಂದ ಧಳಿಸಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಕೋವಿಗಳಿಂದ ತಿವಿದು ಗಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ ಬಿಡದೆ ತಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ತಕರಾರು ಹೂಡಿದ್ದವರ ಬಲಿಗಾಗಿ ಪೋಲೀಸರು ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲೀಕರು ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಕೊನೆ ಪಕ್ಷ 18 ಸುತ್ತು ಗುಂಡುಹಾರಿಸಿದ್ದರೆಂದು

ಕಾಗದ ತಲುಪುವುದಿಲ್ಲ

ಬಾಣಾರಳ್ಳಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದರೆ ಅದು ತಲುಪುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಪೋಸ್ಟ್‌ಮ್ಯಾನ್ 8 ಕಿ. ಮೀ. ನಡೆದು ಹಳ್ಳ ದಾಟಿ ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಕಾಗದ ತಲುಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಾಗದ ತಲುಪಿಸಲು ಹೋಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ 16 ಕಿ. ಮೀ. ನಡೆದರೆ ಉಳಿದ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡಲು ನಮಗೆ ಸಮಯವೆಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯವರ ಉತ್ತರ.

ಗವ್ವನಿಸುವ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಜನಜೀವನ. ಹೋದವರ್ಷ ಓಟು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬಂದ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಈ ಊರಿನ ಜನ "ಯಾರು ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಲೈಟು ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಓಟು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಓಟೇ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ" ಅಂತ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದರು. ಆಗ ರಾಜಕಾರಣಿಯೊಬ್ಬರು ಓಟು ಗಿಟ್ಟಿಸುವ ತಂತ್ರವಾಗಿ ಏಳು ಮರದ ಲೈಟು ಕಂಬಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಊರಮುಂದೆ ಹಾಕಿ ಕೆಲಸ ಶುರು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ನಂಬಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಓಟು ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಹೋದ ಆಸಾಮಿ ಮತ್ತೆ ಈ ಕಡೆ ತಲೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ವರೆಗೂ ಆ ಕಂಬಗಳಿಂದ ಬರುವ ಬೆಳಕಿಗಾಗಿ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಕಾದರು. ನಂತರ ಇದು ಓಟು ಗಿಟ್ಟಿಸಿದವನು ಮಾಡಿದ ಮೋಸ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಈಗ ಆ ಕಂಬಗಳು ಅಕ್ಕ

ಪಕ್ಕದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಚಪ್ಪರಗಳಿಗೆ ಆಸೆಯಾಗಿ ಒಲೆಗೆ ಬೆಂಕಿಯಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತಿವೆ.

ಓಟು-ಕಂದಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ

"ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಪುಢಾರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ. ಓಟು ಮತ್ತು ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿಗೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಎಂಬುದು ಬಾಣಾರಳ್ಳಿ ಜನರ ನುಡಿ.

ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಲೈಟ್ ಹಾಕಿಸಿ ದಾರಿ ಮಾಡಿಸಿ ಅಂತ ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಈವರೆಗೆ ಯಾವ ಉತ್ತರವೂ ಇಲ್ಲ. ದಾರಿ ಇಲ್ಲದ ಊರಿನ ಈ ಹರಿಜನರು ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಪರಿಹಾರದ ದಾರಿ ಕಾಣದೆ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಬೇರೆ ಊರಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಾಳಿನ ಕೂಲಿ 4 ರೂ. ಹೆಣ್ಣಾಳಿನ ಕೂಲಿ 3 ರೂ. ಅದರೆ ಈ ಊರಿಂದ ಬರುವ ಗಂಡಾಳಿಗೆ 3 ರೂ. ಹೆಣ್ಣಾಳಿಗೆ 2 ರೂ. ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷದ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಗಳು ಅವರು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಊರುಗಳಿಗೆ ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಪಕ್ಕದ ಊರಿನ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಏನಾದರೂ ತಲೆ ಎತ್ತಿದರೆ ತಲೆ ಒಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಹರಿಜನರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಗಂಟಲು ಹರಕೊಂಡು ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕುವ ಸರ್ಕಾರ ಇಂತಹ ಹಳ್ಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ?

ಅಲ್ಲಿನ ಹಿರಿಯ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದಾಳಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಂದ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮಂಜಾನೆ ವೇಳೆಗೆ ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಹರಿಜನರನ್ನು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಂದರು.

ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತು ಹರಿಜನರ ನಡುವೆ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಇದ್ದ ಭೂವಿವಾದದ ದ್ವೇಷವೇ ಈ ಘಟನೆಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವೆನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ರೋಹಟ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್, ಅಸಿ

ಸ್ಟೆಂಟ್ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ರೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಯೊಡನೆ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಜತೆಗೂಡಿ ದಾಳಿಯ ಮುಖಂಡತ್ವವಹಿಸಿದ್ದರೆಂದು ಸತತ ಪೋಲೀಸ್ ಪಡೆಯ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಮಾಹುಟ ಗ್ರಾಮವು ಉಪಪ್ರಧಾನಿ ಜಗಜೀವನರಾಂ ಅವರ ಸಾಸರಂ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದುದು. ಇದೇ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪಿಪ್ರಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹರಿಜನರೊಬ್ಬರ ಶಿರಚ್ಛೇದನ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಬಾಲಕಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಲ್ಲಲಾಗಿತ್ತು.

ಈ ತೋಷಿತ ಕಾರ್ಮಿಕನ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ

[ವರದಿ : ಎಚ್. ಗೋವಿಂದಯ್ಯ]

“ಹೋಟೆಲ್ ಮಾಲೀಕನಿಂದ ನನಗೆ 10 ವರ್ಷದ ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ” ಎಂದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ನೋವಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಒಬ್ಬ “ನಂಬಿಕೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ”. ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಧೇಯತೆಗಳನ್ನೇ ನಂಬಿ ಜೀವನ ವಿಡೀ ತೋಷಣೆಯನ್ನೇ ಉಂಡು ಬೆಳೆದ 28ರ ಪ್ರಾಯದ ರಾಜು (ಗೋಪಾಲ್) ಕೇರಳದವರು. ಮೈಸೂರಿನ ಎನ್. ಆರ್. ಮೊಹಲ್ಲಾದ ದಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯದ ಎದುರಿನ ನಿತ್ಯಾ ನಂದ ಹೋಟೆಲ್‌ಗೆ (ಈಗ ಅದು ಹೋಟೆಲ್ ಸಂಗೀತ ಆಗಿದೆ) ಅಕ್ಕಿ ರುಬ್ಬುವವನಾಗಿ ಸೇರಿ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ದುಡಿದು ಸಾವುಕಾರನನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಈಗ ಅಂಥ ದುಡಿದ ಪ್ರತಿಫಲದಿಂದಲೇ ವಂಚಿತರಾಗಿರುವ ರಾಜು ಕೇರಳದಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದದ್ದೇ ಒಂದು ನೋವಿನ ಕಥೆ

ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತು

ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಂಚಿತರಾದ ರಾಜು 9ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಬೀದಿ ಪಾಲಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಕಲೆಕ್ಕೋಟೆಯ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಅದೂ ಇದೂ ಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಪರಿಚಯವಾದ ಒಬ್ಬರು ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬೆಳಕು ಕಂಡಂತೆ ಮುಷಿಗೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು. ಆ ಮನೆ ಒಂದು ಸೂಳೆ ಗಾರಿಕೆ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಕಿರು ಕುಳದ ಜೊತೆಗೆ ಪೋಲೀಸ್ ವಿಚಾರಣೆಗಳನ್ನೂ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಕಿರುಕುಳ ಸಹಿಸಲಾರದೆ 3 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಕಾಣೆಯಾದ ರಾಜು ‘ನರಕ’ದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕೆ ಮುಷಿಪಟ್ಟರೂ ಜೀವನೋಪಾಯದ ದಾರಿಕಾಣದೆ ಮೈಸೂರಿನ ಬೀದಿಬೀದಿ ಅಲೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗೆ 1968 ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎನ್. ಆರ್. ಮೊಹಲ್ಲಾದ ಬೀದಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ‘ಹೋಟೆಲ್ ನಿತ್ಯಾನಂದ’ ಕಾಣಿಸಿತು. ‘ವಿಚಾರಿ ಸಲಾಗಿ ಅಕ್ಕಿರುಬ್ಬುವ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತು.

ಅಂದಿನಿಂದ ಮಾಲೀಕನ ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ

ಗಾರನಾದ ರಾಜು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಯೆನ್ನದೆ ದುಡಿಯ ತೊಡಗಿದರು. ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ದೂರದಿಂದ ಹೋಟೆಲಿಗಾಗುವಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಒಬ್ಬರೇ ಎಳೆಯಬೇಕಾಯಿತು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಾರ ರಾರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸವೂ ರಾಜು ಮೇಲೆಯೇ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯದೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ದುಡಿದ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಹೋಟೆಲ್ ದಿನೇದಿನೇ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು. ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರು ರೂ. ವ್ಯಾಪಾರ ಕುದುರಿಸಿ ಈಗ 500 ರೂ. ವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗ ತೊಡಗಿತು.

‘ಈಗೇನು ಅರ್ಜಿಂಟು’

ವಾರಕ್ಕೆ 2 ರೂ. ಅಷ್ಟೆಯೇ ಖರ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಾಲೀಕರನ್ನು ಸಂಬಳ ಕೇಳಲಾಗಿ ‘ಈಗೇನು ಅರ್ಜಿಂಟು’ ‘ಒಟ್ಟಿಗೆ ಈಸಿಕೊ’ ‘ನಾನೇ ಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾಗಿಸ ತೊಡಗಿದರು. ತಂದೆ ತಾಯಿ ಮನೆಮಠಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ರಾಜು ‘ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರಲಿ, ಆಮೇಲೆ ಈಸಿಕೊಂಡ ರಾಯಿತು’ ಎಂದುಕೊಂಡು ಮಾಲೀಕರನ್ನು ನಂಬಿ ಅವರಿಗೆ ವಿಧೇಯರಾದರು. ಆದರೆ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಧೇಯತೆಗಳೇ ತಿರುಗುಬಾಣವಾಗುವುದೆಂದು ರಾಜುವಿಂದೂ ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

1978ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಪಾರಿಲ್ಲದೆ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದುದಿನ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮಾಲೀಕರು “ನಿನಗೆ ಕ್ಲೀನರ್ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುವುದು. ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ಮಾಡು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೊರಡು” ಎನ್ನುತೊಡಗಿದರು. ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡ ರಾಜು “ಏಕೆ ಹೀಗೆ” ಎಂದರೂ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಗದರಿಸ ತೊಡಗಿದರು. “ನನ್ನ ಲೆಕ್ಕವಾದರೂ ತೀರಿಸಿ ಬಿಡಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ” ಎಂದಾಗ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸಮಯ ಕೇಳಿದರು.

ಮತ್ತೆ ಬೀದಿಪಾಲ

ಅಂದಿನಿಂದ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಬೀದಿಪಾಲಾದ

ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಲೆಕ್ಕ ಕೇಳಲು ಹೋಗಲಾಗಿ “ನಾಳೆಬಾ” ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. ಹೀಗೆ 3 ತಿಂಗಳು ಸತಾಯಿಸಿದ ನಂತರ “ನೀನು ಒಟ್ಟು 4200 ರೂ. ದುಡಿದಿದ್ದೀಯ. ಇದರಲ್ಲಿ 2700 ರೂ. ಅನ್ನು ನೀನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀಯ. ಉಳಿದದ್ದು 1500 ಆಮೇಲೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಹೋಗು”-ಎಂದರು ಲೆಕ್ಕ ತಿಂಗಳಿಗೆ 35 ರೂ. ನಂತೆ ಹಾಕಿ (ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ 90 ರೂ.), ಅದರಲ್ಲಿ 2700 ರೂ. ಅನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಕಳೆಯಲಾಗಿತ್ತು.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಹೋಟೆಲ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಯೂನಿಯನ್ನಿನ ಕೆಲವರು ಬಂದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ 1500 ರೂಪಾಯಿಯನ್ನಾದರೂ ಯಾವಾಗ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಮಾಲೀಕನನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿ “ಇವನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿದೆಯೇ? ಇವನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ”-ಎಂದು ರೇಗಾಡಿದರು. ನಂತರ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಸೆಯಿಂದ ರಾಜು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಲೇಬರ್ ಆಫೀಸಿನ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು 10 ವರ್ಷದ ಸಂಬಳ ಕೊಡಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಆದರೆ ಮಾಲೀಕನೊಂದಿಗೇ ಪಾವಿಲಾದ ಲೇಬರ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು “400ರೂ. ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಓಪ್ಪಿಕೊ” ಎಂದರು. ತಾನು 10 ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಲಿಖಿತ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ರಾಜು ತೋರಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಸಹ ಲೇಬರ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಲೇಬರ್ ಆಫೀಸರ್ ಕೂಡ ಮಾಲೀಕನ ಜತೆಗೂಡಿ ರಾಜು ಅಥವಾ ಮನವಿಯನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದರು.

ಹೆಸರು ಬದಲಾವಣೆ

ಈ ಮಧ್ಯೆ 5-3-79 ರಂದು ಹೋಟೆಲ್ ಮಾಲೀಕ ತಾನು ಪಾಪರಾದೆ ಎನ್ನುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಹೋಟೆಲನ್ನು ಬೇರೆಯವರ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ

(ಕಡೆಯ ಪುಟ ನೋಡಿ)

ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ ಶಾಖೆ ಆರಂಭ

ವರದಿ : ದೊಡ್ಡಣ್ಣ

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಜೂನ್ 30 ರಂದು ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯು ತಾಲ್ಲೂಕು ಶಾಖೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ದಲಿತರು ತಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಅನ್ಯಾಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಉರಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಸಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು.

ಭೂಮಾಲಿಕರಿಂದ ದಲಿತರ ಜಮೀನು ಅಕ್ರಮ, ಕಿರುಕುಳ, ಹಲ್ಲೆ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ

ಶೋಷಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟ (5ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಹೋಟೆಲ್ ಎನ್ನುವ ಬೋರ್ಡನ್ನು "ಹೋಟೆಲ್ ಸಂಗೀತಾ" ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸಿದರು. 10 ವರ್ಷದ ಸಂಬಳದ ಹೊರೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೋಡಿದರು. (ಹೋಟೆಲ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವಾಗ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನಿದೆ.)

ಕೊನೆತನಕ ಹೋರಾಟ

ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರುವ ಲೇಬರ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಇಂಥ ಪಿತೂರಿಯನ್ನು ಮನಗಂಡ ರಾಜು ಲೇಬರ್ ಆಫೀಸರ ಪುಸಲಾವಣೆಗೆ ಒಪ್ಪದೆ ಹೊರ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಮನೆಮಠ ಕಳೆದು ಕೊಂಡು ಈಗ ಸತತ 10 ವರ್ಷದ ದುಡಿತದ ಪ್ರತಿಫಲದಿಂದಲೂ ವಂಚಿತರಾಗಿರುವ ರಾಜು ಗೋಪಾಲ್ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸುವ ಹೋಣೆಗಾರಿಕೆ ಮಾನವೀಯತೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಸಂಘ, ಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಸಾವು ಕಾರನನ್ನು ನಂಬಿ ಮೋಸ ಹೋಗಿರುವ ರಾಜು ಕೂಡ ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. "ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ನನ್ನಂಥ ಅನೇಕರ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಕೊಂಡು ಕೊನೆತನಕ ಹೋರಾಡಲು ನಾನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇನೆ".

ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರಿಗೆ ಮನವಿಯೊಂದನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು.

ಮೆರವಣಿಗೆ ನಂತರ ರಾಜ ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯ ಮೈಸೂರು ವಿಭಾಗದ ಸಂಚಾಲಕ ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಲಿಂಗ ರಾಜು ಹೆಬ್ಬಾಳೆ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ದಲಿತ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ, ಎನ್. ವೆಂಕಟೇಶ್, ದೇವಯ್ಯಹರವ, ಹರಿಹರಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ದಲಿತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಮೇಲಿನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದರು.

ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಐವರ ಕೊಲೆ

[ಒಂದನೇ ಪುಟದಿಂದ]

ಹರಿಜನರು ಉತ್ಸವ ನಡೆಸದಂತೆ ಗಟ್ಟಿಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದ 'ದೇವರ್' ಜಾತಿಜನ ಹರಿಜನರನ್ನು ಮುಗಿಸಬಿಡುವ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಂತೆಯೇ ಕತ್ತಿಹಿಡಿದು ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಹೊರಟಂತೆ ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಸಗಿದರು. 'ದೇವರ್'ಗಳು ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಇರಿತ, ಹೊಡೆತಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾದ ನತ ದೃಷ್ಟ ಹರಿಜನರೆಂದರೆ ಕುಲಂದೇಯನ್ (50), ಮುನಿಯಾಂಡಿ (30), ಪೆರಿಯಯ್ಯ (25), ತೇರಡಿಯನ್ (50) ಮತ್ತಿಬ್ಬರು.

ಸಾನೂಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ

[3ನೇ ಪುಟದಿಂದ]

"ನೀವು ತರೋ ದಂಡು ತಗಂಬನ್ನಿ 10 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚಾಗಲಿ ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕಿದರು. ವಿಷಯ ತಿಳಿದ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಕುಟುಂಬದವರನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಪೊಲೀಸಿಗೆ ದೂರು ನೀಡಿ "ದಲಿತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಳಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ, ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದೀಗ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಲಿದೆ

ಕಿಚ್ಚಿಬ್ಬಿಸಿದ

'ಹೊಲೆ ಮಾದಿಗರ ಹಾಡು' ಬರೆದ ದಲಿತ ಕವಿ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರ ಎರಡನೇ ಕವನ ಸಂಕಲನ ಬಂಡಾಯದ ದನಿ

ಸಾವಿರಾರು ನದಿಗಳು

ಬೆಲೆ : ರೂ. 4.

ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ :

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಸಮುದಾಯ

22/27 ಎಂ. ಜಿ. ಕೆ. ಲೇಔಟ್

ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ

ಬೆಂಗಳೂರು-560018.

ಶುಭ ಆಶಯಗಳೊಡನೆ

ಡಿ. ವಿ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಪುರಂ

ಮೈಸೂರು

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುವ, ಕಾಣುವ ದಲಿತರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಮುಂತಾದ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಲೇಖನ-ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ನೋವುಳ್ಳವರ ನುಡಿಯಾಗಿರುವ 'ಪಂಚಮ' ವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ದನಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನ-ಸುದ್ದಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ, ನಿಖರವಾಗಿ ಇರಲಿ. ಬರಹ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ ವಿಳಾಸ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

—ಸಂಪಾದಕ